Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876 — Entered as Second Class Matter, September 21. 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879. — TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 200 — ŠTEV. 200. — NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 26, 1926. — ČETRTEK, 26. AUGUSTA 1926. — VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV

KRITIČEN POLOŽAJ NA GRŠKEM

Diktatorja Pangalosa so spravili v ječo na otoku.— Nova vlada je pojasnila, da je bil odstavljeni grški predsednik v Atenah v nevarnosti. — Časopisje svetuje Kondilisu, naj da usmrtiti Pangalosa. — Za razveljavljenje grško-jugoslovanske pogodbe.

ATENE, Grška, 25. avgusta. — General Pangalos, odstavljeni grški predsednik, je bil premeščen iz Aten na otok Egina. Oblasti so navedle kot vzrok za to, da je bila osebna varnost generala ogrožena, ko se je mudil v Atenah. Žena Pangalosa, katero so spoznali ljudje, ko je obiskala svojega moža v vojaški bolnici, in general sta bila predmet sovražnih demonstracij. Nekateri demonstrantje so pljuvali na generala.

Prva konferenca generala Kondilisa s političnimi voditelji se je završila včeraj zjutraj, ko so se vse stranke dogovorile, da je edina rešitev koalicijska vlada, obsegajoča vse voditelje strank, ki naj bi razpisali povsem proste volitve. Nadaljna konferenca pod predsedstvom admirala Konduriotisa, ki se je vrnil iz Hidre, se je vršila zvečer. Admiral, ki je začasno prevzel urad predsednika, se je izrekel v prilog koalicijski vladi.

Vprašanje ministrskega predsedništva take vlade najbrž ne bo težko. Vrjetno je, da bo ministrsko predsedništvo poverjeno generalu Kondilisu, ki bo prevzel tudi vojno in mornariško ministrstvo ter imenoval civilne podtajnike.

Predlagano formacijo koalicijske vlade so včeraj ugodno sprejeli trgovski in industrijalni krogi Grške, obenem z delavskimi organizacijami. Poslali so skupno delegacijo generalu Kondilisu ter priporočili čim najhitrejše zopetno ustanovljenje normalnih razmer.

SOFIJA, Bolgarska, 25. avgusta. — Z grško-bolgarske meje so došle semkaj informacije, da je čuti od včeraj popoldne od dveh močno streljanje iz grškega ozemlja severoiztočno od Soluna.

BEOGRAD, Jugoslavija, 25. avgusta. — Tukaj se glasi, da je večina grških listov zelo navdušena vspričo padca generala Pangalosa in da svetujejo generalu Kondilisu, naj da usmrtiti Pangalosa kot je dal slednji usmrtiti Gounarisa. Slična usoda naj zadene tudi tovariše Pangalosa.

Potniki, ki prihajajo v Beograd, poročajo, da so čete vsepovsod pripravljene, kot da se pričakuje proti-revolucije od strani pristašev Pangalosa.

Jugoslavija je prepričana, da škoduje pogostost grških revolucij ugledu Grške v inozemstvu, ker ne morejo druge dežele vedeti, če bo vlada rešpektirala pogodbe, sklenjene od prejšnje vlade. Dva važna grška politika, general Metaksas, monarhistični voditelj, in Papanastasios, voditelj republikancev, že zahtevata razveljavljenje grške-jugoslovanske pogodbe.

DUNAJ, Avstrija, 25. avgusta. — Grška revolucija ne napreduje tako gladko in uspešno kot so nameravali oni, ki so strmoglavili Pangalosa. V revolucijonarnih vrstah so se pojavila nesoglasja.

Italija pobasala privatna posojila.

Italijanski zakladniški urad je pobasal v svoj žep $100,000,000, ki so predstavljali privatna ameriška posojila za izboljšanje industrije.

CHIASSO, Švica, 25. avgusta. Denar, katerega so si izposodili italijanski industrijalci v Združenih državah, da nanovo zgrade produktivno silo Italije, je prišel na temelju neke postaev. ki pa je ostala v inozemstvu nepoznana, v italijanski zakladniški urad. To trdi skupina italijanskih liberalcev, ki so otvorli novo kampanjo proti vladi Mussolinija.

Dekret ni bil objavljen v Italiji, ker prepoveduje to cenzura.

Dekret datira z dne 10. februarja ter je bil izdan ob času, ko je sklenil grof Volpi zadolžni fundacijski dogovor z Združenimi državami in ko so bili otvorjeni ameriški krediti ne le za italijansko državo, temveč tudi za italijansko industrijo, potom italijanskega kreditnega zavoda. Skupno svoto tega ameriškega denarja, ki je šel v tej obliki v Italijo, cenijo na približno sto milijonov dolarjev.

Liberalna opozicija trdi, da so bila dovoljena ta posojila večinoma v domnevi, da se jih bo uporabilo za nakup jekla, bombaža, premoga in surovega gumija, da pa je šel denar na temelju dekreta z dne 10. februarja v italijansko zakladnico, ki se je obvezala, da bo preskrbela dolžnikom potrebne dolarje za plačevanje obresti ter odplačevalne pristojbine.

Blaznež razstrelil Pittsburško banko.

Bomba, katero je vrgel blazen bandit, je poškodovala 120 ljudi. — Na tisoče ljudi je pridrlo na ceste v srcu trgovskega okraja. — Blaznež je zahteval $2000.

PITTSBURGH, Pa., 25. avgusta. — Ves razjarjen, ker niso hoteli vnovčiti njegove note za $2000, je včeraj popoldne krog tretje ure Collins Barley vrgel bombo v tukajšnji Farmers' Deposit Savings Bank. Eksplozija mu je odtrgala glavo, ranila na smrt George Oitmana, posebnega stražnika, poškodovala resno 20 oseb, sto nadaljnih lažje ter delo-ma uničila notranjost banke. Barley je bil begunec iz Mayview okrajne umobolnice.

Kmalu po tretji uri je prišel Barley, ki je nosil majhno črno ročno torbo, v čekovni department banke ter odšel k oknu, za katerim je stal blagajnik Everett Jones. Jones ni poznal Barleya.

Brez vsake besede je tujec ponudil kos papirja, na katerem je stalo par čačk ter številk, ki so značile $2000. Ker ni mogel Jones razumeti, kaj želi tujec, ga je vprašal za pojasnila. Odgovor je bil: Dajte mi $2000.

Jones, ki je postal pozoren, je pokazal noto par drugim uradnikom. Poklican je bil stražnik Oitman, ki je hodil po koridorju. Ko so se štirje možje približali k oknu, kjer je stal Barley, je stopil Oitman k njemu.

Ko so mu pojasnili, da je predloženi list brez vrednosti, se je umaknil Barley ter mrmral:

— Dajte mi $2000 ali pa vas spravim iz biznesa.

Sluteč nevarnost, so se štirje uradniki vrgli na tla. V istem trenutku je položil Barley svojo torbo na tla ter jo sunil z nogo v zrak. Ko je padla na tla, se je završila strašna eksplozija.

Panika je zavladala v poslopju, v katerem se nahaja banka, v sosednjih poslopjih in tudi na vseh bližnjih cestah. Eksplozijo se je čutilo v vsepovsod po trgovskem okraju dolenjega mesta. Banka, ki je podružnica Farmers' National Bank, enega glavnih finančnih zavodov mesta, ima svoje prostore na Fifth Ave. in Wood St., v sreu finančnega in trgovskega okraja.

Ko se je završila eksplozija, so pričeli padati kosci stekla, mramorja in drugega materijala na pešce na cesti.

Na stotine preplašenih obiskovalcev in uslužbencev v poslopju je skušalo priti na cesto. Na tisoče nadaljnih ljudi je prihitelo iz sosednjih hiš, gledišč in prodajalen. Kmalu so bile ceste natlačeno polne.

Poklicana je bila požarna bramba in obveščene so bile bolnice, a rešitelji niso mogli priti na lice mesta, ker so bile ceste natlačeno polne ljudi.

Ko so dospeli prvi policisti v notranjost banke, so našli truplo Barleya skoro raztrgano na kosce. Bil je obglavljen in del njegove lobanje so našli v kletki blagajnika. Med razvalinami so ležalo najbolj resno poškodovani, dočim so skušal manj poškodovani ustaviti tok krvi.

Ko se je posrečilo ambulancam priti skozi ljudske množice, so spravili v prvo ambulanco Oitmana, ki je stal poleg Barleya ob času eksplozije. Bil je preluknjan od krogelj ter je umrl deset minut potem ko so ga prevedli v Mercy bolnico.

Policija domneva, da je bil Barley, ki je pretil, da bo razstrelil občinsko zbornico. Glasi se, da je večkrat skušal dobiti avdijenco pri županu Kline-u, da pa so ga v vsakem slučaju vrgli na cesto.

Banka je izdala pozneje pojasnilo, v katerem je ugotovila, da je bilo poslopje močno poškodovano, da pa ne bo raditega prekinjen biznes. Banka bo odprta danes kot ponavadi.

Veliko nesoglasje v franc. kabinetu.

Razlika v naziranjih Brianda in Poincareja glede zunanje politike bo lahko postala usodepolna. — Stranke levice podpirajo Brianda.

PARIZ, Francija, 25. avguset. Vmešavanje ministrskega predsednika Poincareja v nemško-belgijske razprave glede povratka Eupena in Malmedy Nemčiji, ki je vzbudilo tako ostre kritike onstran Rena, smatrajo v Parizu za znamenje težkoč, ki se bodo kmalu pojavile med ministrskim predsednikom ter zunanjim ministrom Briandom glede vodstva francoske zunanje politike.

Navzočnost Brianda v kabinetu je bistvena točka, če hoče biti kabinet deležen podpore v poslanski zbornici. Čeprav ni Briand sam odločen politik levice, je njegova politika glede Locarna in Lige evangelij radikalcev in tudi socijalistov. Njegovo nadaljno navzočnost v zunanjem uradu ob času, ko je bil stvorjen kabinet, se je smatralo za bistven pogoj podpore radikalcev, v še večji meri kot pa navzočnost Herriota in Sarrauta v kabinetu.

Sedaj pa je opaziti znake, da se ministrski predsednik ne zadovolji z veliko nalogo, kako rešiti finančne probleme dežele, temveč da skuša voditi tudi zunanje zadeve. Ni dokazano ter niti direktno namignjeno, da je stališče ministrskega predsednika nasprotno stališču njegovega zunanjega ministra v zadevi Eupena, a razlika v politiki obeh mož izza vojne je bila tako velika, da se zdi številnim skoro nemogoče, da bi mogla dolgo časa voziti skupaj.

Tekom zadnjih par dni so vprizarjali razni nacijonalistični listi, ki spadajo med najmočnejše pristaše ministrskega predsednika, prikrite napade na zunanjega ministra ter njegovo Locarno politiki. Stališče Nemčije glede Eupen zadeve je služilo kot izvrsten predmet za notranjo kontroverzo.

Nemška teza se glasi, da dovoljuje Locarnska pogodba miroljubno preureditev zadev na zapadni meji. Razlaga francoskih nacijonalistov pa se glasi, da to ni res, temveč da ustanavlja in jamči ta pogodba status uoo. Ta druga razlaga bi gotovo preprečila preureditev Eupen-Malmedy meje, tudi če bi Belgija kaj takega želela.

Na vsak način je skrajno neprilično, da se je dvignil na predvečer težkega posla, da se spravi Nemčijo v Ligo, unel v Franciji stari prepir.

Boji med črnci in belimi.

Tekom bojev, ki so divjali včeraj med belimi in črnci v Sharonville, O. je bil župan mesta ranjen.

Zaplenjenje štirih aeroplanov.

SAN DIEGO, Cal., 25. avgusta. Na tukajšnjem letalnem polju so ameriški zvezni uradniki zaplenili štiri aeroplane, ki so baje del opreme mehiških vstašev pod generalom Estrado.

Pastorek usmrtil svojega očma.

Louis Jacoby je hotel pretepsti svojo ženo. — Na pozorišče je dospel mladi Kassheimer, sin iz prvega zakona ter zabodel očma.

USMRTIL SVOJEga očma

Ko je petdesetletni Louis Jacoży iz Richmond Hilla na dvorišču napadel s krepeljcem svojo ženo, je prišel na lice mesta 18 let stari Joseph Kassheimer, sin Mrs. Jacoby iz prvega zakona, da pomaga svoji materi. Prišlo je do pretepa med obema moškima, tekom katerega je mlajši starejšega zabodel v prsa. Jacoby je kmalu nato umrl.

S tem krvavim dejanjem se je končala štiri leta trajajoča zakonska vojna.

Žena, sin in sosedje trdijo, da je dala žena svojega moža šestkrat ali sedemkrat spraviti pred sodnika radi slabega ravnanja. V vseh slučajih, razven v zadnjem, pa je umaknila svojo pritožbo, kakorhitro je hotel sodnik poslati moža v ječo. Pred pol drugim letom je sodnik vendar poslal Jacobyja v ječo.

Ko je sedel tri dni, je šla žena k sodniku Doyle in ta ga je oprostil pod pogojem, da stanuje v pritličju v eni sobi, dočim naj bi imela ostala družina na razpolago druge sobe. Že dva tedna po odpustu iz jetnišnice pa je Jacoby zopet napadel ženo.

Kassheimer, ki je moral pogosto braniti mater pred napadi očma, je bil včeraj baš v kuhinji s svojo polsestro, ko je prišel Jacoby pijan domov. Mrs. Jacoby je bila takrat v neki bližnji prodajalni. Ko je njen mož čul, da se vrača, jo je pozval naj odpre vrata njegove sobe. Ker tega ni hotela storiti, je popolnoma razbil vrata.

Žena in sin sta zbežala na dvorišče. Jacoby jima je sledil ter obdelaval svojo ženo s krepeljcem. Tedaj pa je priskočil na pomoč mladi mož in tekom boja je bil Jacoby zaboden.

Kassheimer je bil pridržan pod obdolžbo uboja.

Mackenzen bo obiskal kajzerja.

AMSTERDAM, Holandska, 25. avgusta. — Maršal Avgust von Mackenzen, voditelj nemških armad, ki so zasedle Romunsko, je dospel semkaj. Njegov namen je obiskati prejšnjega nemškega kajzepja, sedanjega dezerterja Viljema v Doornu.

VEČINA ANGLEŠKIH PREMOGARJEV VZTRAJA

Premogarji se niso dali zvoditi za nos. — Laži podjetnikov so popolnoma zgrešile svoj cilj. — Prijavljeni delavci niso prišli na delo. — Nad pol milijona premogarjev še vedno štrajka. — Policisti v premogovnikih.

LONDON, Anglija, 25. avgusta. — Povratek stavkujočih premogarjev na delo, ki ga je objavilo meščansko časopisje na temelju trditev delodajalcev, se ni udejstvil. Stavkarji vztrajajo še naprej in njih namen je nadaljevati z bojem, dokler ne bodo delodajalci pripravljeni skleniti dogovor z njih organizacijo.

Prenagljena poročila o zmagi podjetnikov so prišla prav posebno iz Mottinghamshira. Iz Mansfielda so sporočili delodajalci že predvčerajšnjim, da je podpisalo 12,000 premogarjev nov kontrakt, v katerem so določili delovni dan sedmih ur in pol. K temu so prišla še poročila iz Derbyshire, Leicestershire in South Walesa, soglasno s katerimi so se vrnili številni premogarji na delo.

Kot je se je izkazalo včeraj zvečer, so bile vse te trditve izmišljene, da se zvede stavkarje za nos ter izigra delavce v enem okraju proti delavcem v drugih. To je popolnoma v soglasju s prizadevanji premogarskih baronov, da sklenejo mesto narodnega dogovora, ki ga zagovarjajo voditelji premogarjev, dogovore za vsak posamezni okraj.

Danes morajo priznati celo podjetniki sami, da so obstajali številni tisoči delavoljnih le v domišljiji podjetnikov. Oficijelne številke lastnikom premogovnikov navajajo število premogarjev, ki so se vrnili na delo, z 2744. Tudi to majhno število pa je še pretirano, kot so ugotovili uradniki federacije. Soglasno z informacijami vodstva stavke je v majhnih rovih zaposlenih kakih 1200 premogarjev. Kot izjavljajo uradniki federacije, obsega večje število podjetnikov tudi pumpače ter delavce, zaposlene pri reparaturah, ki niso vključeni v stavko. Ker stavka več kot 900,000 premogarjev, je število, katero so navedli podjetniki neznatno.

MANSFIELD, Anglija, 25. avgusta. — Lastniki premogovnikov hočejo sedaj poskusiti ustrahovati stavkarjev. V različnih rovih so nastavili posebne policiste, ki naj bi navidez ščitili ljudi, ki so pripravljeni delati, kojih naloga pa je dejanski provocirati stavkarje ter jih ustrahovati. Pričakovani učinek pa je popolnoma izostal.

Žrtev nepostavne operacije.

Truplo mlade deklice, ki je umrla v soboto popoldne v uradu dr. Jaques Alperja na Madison St. je včeraj identificiral v mrtvašnici kot Miss Francis Young njen oče, Henry Young iz Bronxa. Dr. Alper je bil aretiran, ko je sporočil policiji slučaj. Sodnik Ford ga je dal zapreti brez jamščine, češ, da je on povzročil smrt deklice.

Policija izjavlja, da je umrla deklica pod vplivom kloroforma, tekom priprav za izvršenje nepostavne operacije.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji			Lire		
Din.	500	$ 9.45	Lir	100	$ 4.00
Din.	1,000	$ 18.60	Lir	200	$ 7.70
Din.	2,500	$ 46.25	Lir	300	$11.25
Din.	5,000	$ 92.00	Lir	500	$18.25
Din.	10,000	$183.00	Lir	1000	$35.50

Za pošiljatve, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnem pismu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške $1.—.

Posebni podatki.

Pristojbina za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za $25. ali manji znesek 75 centov; od $25. naprej do $300. po 3 cente od vsakega dolarja. Za večje svote po pismenem dogovoru.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street — Phone: CORTLANDT 4687 — New York, N. Y.

je edino slovensko podjetje v New Yorku, ki ima vplačan predpisani kapital za izvrševanje poslov državne banke, ter se v soglasju s postavo zamore imenovati banka.

Promet v letu 1925 je znašal $3,992,673.47, v besedah: — trimilijone - devetstodevetdesettri tisoč šeststosedemdesettri dolarjev in 47 centov.

GLAS NARODA
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakser, *president.* Louis Benedik, *treasurer.*
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.00	*Za New York za celo leto*	$7.00
Za pol leta $3.00	*Za pol leta*	$3.50
Za četrt leta $1.50	*Za inozemstvo za celo leto*	$7.00
	Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00.
Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

"POSLUŠAJTE NAS — NE GLEJTE NAS!"

Profesijonalni subači hočejo vzbuditi v ljudeh vtis, da je njihova borba za prohibicijo odkritosrčna in poštena.

Javna tajnost pa je, da v javnosti pijejo vodo, na tajnem pa radi pokušajo, kar ima malo več kot pol procenta alkohola v sebi .

Neki newyorški dnevnik je objavil pismo, ki mu ga je pisal zanesljiv možak, ki je bil pred par meseci služabnik pri nekem visokem zveznem uradniku v Washingtonu.

V pismu so posebno zanimivi sledeči odstavki:

"Torej sedaj so sklenili, da bodo že itak dovolj strupeni industrijalni alkohol še bolj zastrupili. Sleherni, ki bo pokusil tak predistirani alkohol, bo vrgel svoje življenje na tehnico.

"Toda nikar ne mislite, da so gospodje ki delajo tozadevne postave in odredbe, tako svetniški kot bi človek domneval.

"Pred par meseci sem opravljal službo butlerja pri zveznem uradniku (ime in priimek) v Washingtonu. Nekega večera je priredil veliko zabavo, katere se je udeležilo kakih dvajset visokih uradnikov. Med njimi sta bila tudi Mr. Winston in general Andrews. Z eno edino izjemo so bili vsi ti gospodje popolnoma pijani. Tako pijani so bili, da so se proti jutru za šalo polivali z mrzlo vodo. Edino le Andrews ni bil pojan. Najbrž se ga zato ni navlekel, ker je bilo sprva rečeno, da bodo po večerji igrali poker. Pri igri je hotel biti trezne glave, da bi lahko skubel svoje tovariše. Navzoč je bil tudi vojni minister Davis. V kakšnem razpoloženju se je nahajal, boste razvideli iz naslednjih vrstic: Ob eni uri ponoči so hoteli gospodje zopet žreti. Dasiravno ni moja navada pretiravati, rečem izreeno "žreti" ker so se naložili s pasjo hrano. Natakarju sem naročil, naj prinese iz kuhinje krožnik sandwichev. Natakarja ni bilo dolgo časa nazaj, kajti po pravici povedano, tudi natakar ni bil posebno navdušen za Volsteadovo postavo. Slednjič se je vrnil z ogromno skladovnico sandwichev.

"Ne vem, kdo je vse jedel te sandwiche, vem le toliko da je prvega vzel vojni tajnik Davis ter ga z veliko naslado použil. Ostanek so odnesli natakarji nazaj v ledenico. Ker sem bil lačen, sem tudi jaz vzel košček, pa ga z gnjusom plunil na tla. Preiskal sem narezke ter dognal, da je kuhar napravil napako. Med kruh je položil hrano, ki je bila namenjena za nekega bolnega psa. Bili so že smrdljivi odrezki mesa, pomešani z zmletimi kostmi in ječmenom..."

To so zanimivi odstavki iz zanimivega pisma.
Čitatelj naj si sam napravi komentar.

Jugoslavia irredenta.

Toča

razbija tudi po starih provincah. Iz Piacenze in Casale Monferrato prihajajo poročila, da je toča uničila po številnih krajih ves pridelek. V več vaseh ne bo nobenega vinskega pridelka in v okolici Borgo San Martino je toča pobila vse paradižnike, ki so glavni pridelek v tej pokrajini. Po Julijski Krajini je povzročila toča ogromno škodo.

Na vprašanja o pomoči oškodovancev po toči, so dobili kmetovalci odgovor, da ni upati na podpore in odpise davkov. Morda pa to stvarno kaj izpremeni stališče vlade škoda po toči v starih provincah!

Posvečenje prvega reškega škofa

Izidorja Saina se je izvršilo pred kratkim na zelo svečan način. Posvečenja pa ni izvršil morda goriški nadškof, ahmpak prišel je v to svrho na Reko beneški patrijarh kardinal Lafontaine.

Škof Sain je rojen v Istri leta 1869. Deloval bo po fašistovskih navodilih.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Poljaki nočejo zaostajati za drugimi narodi.

Poljski minister za zunanje zadeve Zaleski hoče pokazati Ligi narodov napredek Poljske. — Politična policija je bila skoro popolnoma odpravljena in armada očiščena.

VARŠAVA, Poljska, 25. avgusta. — V odločnem naporu, da dokaže, da je dosegla Poljska definitivno svoje mesto med važnimi narodi sveta, bo odpotoval danes zunanji minister Zaleski v Ženevo, da prične z bitko, s katero hoče prepričati sile o tem dejstvu.

Zaključne konference vladnih uradnikov tekom včerajšnjega dne so omogočile Zaleskiju, da vzame s seboj v Ženevo rekord uspehov, o katerih domneva poljska vlada, da bodo dokazala dobro vero ostalemu svetu. Nova republika hoče nastopiti pred Ligo narodov kot povsem drugačna kot je bila dosedaj.

Včeraj so bili izdani dekreti, ki bodo očistili dosedaj nezadovoljive urade vojaških governerjev na iztočni meji, posebno v Novem Grodeku; ki bodo ustanovili civilno vlado v Varšavi pod sedanjim napol vojaškim načelnikom Skladovskim in ki se tičejo številnih ekonomskih reform, s katerimi hoče vlada pokazati, da je ustanovila trdno podlago za mučni in počasni proces zgrajenja novega naroda.

Med včerajšnjimi reformnimi odredbami se nahaja tudi praktično izločenje dosedanjega močnega štaba politične policije ter skrčenje tajne policije na minimalno 22 članov.

Sklenjena je bila tudi energična kompanja proti povišanju cen kruha za deset odstokov. To povišanje je baje v glavnem posledica nezadostnega kontroliranja izvoza žita.

NOVICE IZ SLOVENIJE

Umrli v Ljubljani.

— Umrl je v Ljubljani po kratki bolezni v cvetu svoje mladosti Karel Gruntar, dijak VI. razreda realke.

— V Hrastenici pri Škofji Loki je umrl Pavel Božnar, posestnik in lestni trgovec. Pokojnik je bil zelo podjeten človek.

Posledice polave v okraju Sv. Lenart.

Okrajni zastop je po zadnji poplavi hudo prizadet. Voda je odtrgala in odnesla kar dva zidana mosta, onega v Bičju, ki je bil še v prav dobrem stanju, in most čez Ščavnico. Vsled te nesreče je avtopromet proti Ptuju sploh prekinjen in se lahko le s težavo pride z vozom po občinski cesti. Čez Ščavnico se vrši promet po zasilnem mostu. Oba mosta se gradita sedaj z betonom in bo trajalo do njih uorabnosti najmanj dva meseca.

— Velike skrbi dela okraju tudi most čez Muro. Ta most je gradila svoj čas dežela, sedaj pa mora kljub protestu skrbeti zanj okraj, ker stoji na koncu okrajne ceste. Most je sicer železen, a je nujno potreben prepleskanja in obnovitve mostnic. Okraj je že pričel z delom in upa, da mu bo veliki župan dovolil pobirati v kritje velikih izdatkov primerno mostnino.

Povožena deklica.

Na Vidovdanski cesti je nepreviden voznik povozil 11-letno delavčevo hčerko Gabrijelo Rak, stanujočo na Vidovdanski cesti št. 11. Deklica je hotela čez cesto v neko trgovino, pri tem pa je prišla pod konje in pod voz, tako da je zadobila precej težke telesne poškodbe na glavi in rokah. Malo nato je privozil mimo slučajno voz rešilne postaje, ki je ponesrečenko naložil in jo odpeljal v bolnico.

Dogovor med Francozi in Španci glede Tangerja.

Francozi skušajo doseči dogovor v sporu radi Tangerja. — Predlagajo, naj Španska izvaja policijsko silo v maroškem pristanišču.

PARIZ, Francija, 24. avgusta. Spor radi nadvlade v Tangerju bo imel najbrž za posledico kompromis, potom katerega bo španska vlada deležna izvajanja policijske sile v mestu. Problem je prišel dosedaj le na polovico pota, ker so bila pogajanja le poskusna, in kot izjavljajo v diplomatičnih krogih, povsem neoficijelna.

Razlog, katerega navaja španska vlada za izpremembo štatusa v Tangerju se glasi, da je mesto središče zarot proti španski avtoriteti v Maroku. Španska izjavlja tudi, da se je vršila kontra antna trgovina z orožjem na korist mariških vstašev povsem neovirano od mednarodne policije.

Predložen je bil tudi dokaz za te trditve in v francoskih krogih prevladuje mnenje, da bi bilo dobro dati Špancem policijsko kontrolo ter poveriti Špancem nalogo, da preprečijo take intrige.

ŽENEVA, Švica, 24. avgusta. Zahteva Španske, naj se ji da protektorat nad Tangerjem, je dvignila vprašanje, če bi ne bilo najboljše, da bi Liga narodov sama prevzela administracijo mesta.

Listi v Tangerju so pondarjali, da so stroški sedanje administracije preveliki ter zahtevali kontrolo Lige, kot jo uživa naprimer Gdansk. Mesto naj bi vodil zmožen tehnični izvedenec, mesto da se ga pusti kot žrtev nasprotujočih si političnih interesov.

Nekateri domnevajo, da je zahteva Španske le predmet barantanja za trajno mesto v svetu Lige, a drugi pravijo, da bo zahtevala Španska vsaj mandat nad zaledjem kot del svojega načrta, da izpremeni Rif deželo v špansko protektoratno državo.

Tukaj se domneva, da bo Anglija odločno nasprotovala vsakemu načrtu s katerim bi se izročilo Tanger kaki posamezni državi, ker bi bila s tem ogrožena angleška morska pot. To pot varuje sedaj Gibraltar ob vhodu v Sredozemsko morje. Močno utrjeni Tanger bi ogrožal angleško nadvlado na tej točki.

Stališče Mussolinija napram tangerskemu problemu ni še znano, vendar pa se domneva, da bo zahteval za Italijo iste pravice pri kontroliranju afriškega pristanišča.

Nemcem dovoljen polet preko zasedenega ozemlja.

BERLIN, Nemčija, 25. avgusta. Medzavezniška porenska komisija je razveljavila prepoved, ki se tiče nemških avijatikov, ki bi hoteli vprizoriti polete preko zasedenega ozemlja.

V zasedenem ozemlju bodo imele v bodoče polno moč nemške postave, tikajoče se zrakoplovstva.

Kanonik — oderuh.

Katoliški krogi na Sedmograškem so doživeli te dni velik škandal. Upravitelj szatmarske škofije, kanonik dr. Robert Hamon, svoječasni kandidat za državnega poslanca, je bil v tesnih zvezah z nekim oderuhom v Velikem Varaždinu, ki je izposojal škofijski denar dvomljivim osebam proti zelo pretiranim obrestim. Z bogatimi dohodki je živel duhovni gospod zelo luksurijozno, dokler ni napovedal en dolžnik za drugim konkurz in je bilo vse škofijsko premoženje izgubljeno. Kanonika Hamona, ki je igral pridno tudi na borzi, dasi navadno v izgubo, so suspendirali od službe in spodili iz škofijske palače, kjer je imel dosedaj razkošno stanovanje. Trajalo bo več let, predno bodo gospodarske razmere škofije zopet sanirane.

Otvoritev Slov. Doma v Farrell, Pa.

Dne 6. septembra t. l. bo praznovala naša mala slovenska naselbina slavnostni dan otvoritve našega delavskega doma. Dom je razposlal na vsa krajevna društva v okolici vabila, da se udeleže slavnostne otvoritve. Upamo, da bodo vsa bližnja društva navzoča, ko bo naša naselbina pokazala drugim narodom, da tudi mi Slovenci živimo svojemu narodu in našim delavskim principom. Ta dan se bode izpolnila vroča želja našim rojakom, ki so pričakoval tega trenutka zadnjih 7 let. Dom je danes dograjen ter bo izročen svojem namenu. Na razpolago bo našim slovenskim podpornim društvom, kulturnim klubom in sploh vsemu občinstvu.

Po sedmih letih trudapolnega dela bo naša naselbina praznovala na Labor Day svoj veliki dan, ko bo slavnostna otvoritev Slovenskega doma. Naša naselbina ho obhajala svoj narodni praznik, katerega je zaslužila s svojim trdim delom in požrtvovalnostjo za dobrobit celokupnega naroda.

K tej slavnosti vabimo vse naše brate in sestre iz okolice, da se z nami veselite veselega trenutka. Bodite priča tega našega slavja in pomagajte nam do boljšega uspeha. Napredek naše naselbine je napredek nas vseh, saj so naši cilji skupni.

Slovenski delavski dom ne bo služil posameznim ali pojedinim skupinam. Pod njegovim krovom se bo zbiralo in gojilo kar bo združilo naselbino v celokupne interese. Domov krov bo dal varno zavetišče kulturnim, podpornim in političnim organizacijam, kateril misel je širiti napredno misel, bratski duh in narodno delavsko zavest med Slovenci oziroma Jugoslovani.

V tem smislu se je vršilo sedemletno delo katero bo dne 6. septembra svečano kronano s tem, da bo Dom slavnostno otvorjen in izročen narodu, da črpa iz njeg koristi.

Slovenska naselbina v Farrell šteje okoli 30 družin, ki so zadnjih sedem let zbirali zrno na zrno kamenček na kamenček da so si postavili to delavsko svetišče. Bratje in sestre, pred vami se danes ponosno dviga to vaše poslopje, hiša vaše vztroajnosti in požrtvovalnosti. Ponosno se dviga naš delavski dom ter spričuje, da se tudi mi slovenski delavci borimo za boljšo delavsko bodočnost. Stari znanci, ki ste skozi dolgih sedem let stali v naših vrstah, vsi kot delavci, ki si z vsakdanjim delom morate služiti svoj borni kruh, v vaših vrstah smo dobili najboljše agitatorje in sotrudnike v boju za napredek slovenskega ljudstva.

Naše delo in trud ni bilo zaman. Dosegli smo uspehe, na katere semo lahčo ponosni. Otvoritev slovenskega delavskega Doma znači triumf napredne misli, ne samo za našo naselbino temveč za vso našo okolico in ves jugoslovanski življ. Mi se tega slavnostnega dne veselimo iz vsega srca.

Sprejmite naše najlepše pozdrave vsi, ki ste pomagali graditi hišo naše vztrajnosti.

Mnogo je bilo dela in truda, ali vse to smo premagali ter stopili v one naše vrste, koje se zavedajo delavskega principa in svoje narodnosti. Danes vstajamo iz mrtvila v aktivno in novo življenje. Temu našemu svečanemu trenutku bodite i vi priča, ko se bodo odprla na stežaj vrat te naše stavbe.

Bratje in setre, naj bo ta dan simbol naše medsebojne bratske ljubezni.

Bratje in setre, naredimo obljube in teh se držimo vse naše življenje. Ostanimo zvesti našim delavskim principom, pomagajmo drug drugemu ter skupno delajmo za Dom.

Bratje in sestre vaš dom je zgrajen iz vaših žuljev in ker je vaš, je vaša sveta dolžnost, da ga branite pred vsemi viharji. Glejte, da ne bo streha vašega doma krila nič drugega kakor bratstvo.

Na dan z vso tisto silo, ki ste jo kazali dosedaj, da bo Dom v resnici ponos vsem Slovencem v okolici.

Nasvidenje dne 6. septembra, na Labor Day v Farrell!

Frank Kramar.

ZA DOM SLEPCEV V LJUBLJANI

Iz Farrella, Pa., poročajo:

Dne 22. avgusta sta obiskala našo naselbino znana rojaka, ki sta se vračala s konvencije K. S. K. J. iz Pittsburgh, Pa., John Juha iz Loraina, O. in Math Jamnik iz Leadville, Colo. V veseli družbi se je nabralo $13.00 ter se je odločilo, da se pošlje za Dom slepcev v Ljubljano $4.00, ostalo svoto $9.00 se pa daruje za Slovenski delavski dom v Farrell, Pa., ki bo slavnostno otvorjen 6. septembra, to je na Labor Day ob 10. uri dopoldne.

Vsem prijateljem in darovalcem se najlepše zahvaljujem za dar. Check za $4.00 je poslan na G. N., $9.00 je pa izročenih za naš dom. Živeli!

Frank Kramar.

Opomba: Denar sprejeli ter ga bomo poslali na pristojno mesto.
Uredništvo.

Prebrisan vlomilec.

V Blagnetovo gostilno na Tržni ulici v Šiški je prišel 40-leten neznanec, popil nekaj četrtink vina in se najedel sira ter kruha. Ni pa hotel, da bi trpel na zapitku njegov mošnjiček, marveč je vse lepo pripravil, da je prišel na ponočni obisk gostilne še po 12. uri. Zagrnjeno okno je odpahnil in se tako ponoči neovirano splazil nazaj v točilnico. Tamkaj je nekim železnim predmetom privzdignil zapah v predalu kredence in ukradel črno usnjato listnico, v kateri se je nahajalo 100 Din. gotovine. Na kredenci pa je opazil v etuiju skoro nove gosli ter vzel s seboj tudi te. Neznanega uzmoviča zasleduje policija.

Kako zaslužiti brez truda $5.

To je kaj enostavno. Naložite pri nas vsak teden na "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" po 4% $5.—. Obresti, ki se naberejo do poteka 52 tednov, znašajo nekoliko več kot $5.—.

Poleg tega imate na strani $260.— glavnice, znesek, s katerim lahko računate v slučaju potrebe.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Peter Zgaga

Bogatin je imel ničkaj lepo hčer, katero bi neskončno rad omožil.

Bila je pa jako čudnega obnašanja, in kdorkoli je govoril ž njo, se je ponavadi za vedno poslovil.

Slednjič je prišel v hišo sfalirani baron. Prišel je dvarat in trikrat — ne toliko zastran hčere kot zastran očetovih tisočakov.

Oče je bil ves navdušen. Ko sta bila nekoč sama, mu je rekel:

— Gospod baron, če hočete mojo hčer, tukaj je roka, kar udarite. In še to vam povem: Za vsako leto njene starosti ji bom dal tisoč dolarjev dote.

Baron je naščipil ušesa in vprašal:

— Koliko je pa stara gospodična?

— Pet in trideset let; to se pravi pet in trideset tisoč dolarjev dote.

— Pet in trideset let? . . . — se je zamislil baron. — Hm, popravici vam povem, da se mi nekam mlada zdi . . .

*

Starokrajsko časopisje poroča:

— V Kaštel-Kambelovcu so završene vse priprave za sprejem jugoslovanskega prestolonaslednika, ki bo tamkaj preživel letošnje poletje. Dvorec Kambi je popolnoma urejen za sprejem visokega gosta.

*

— No, tako strašno visok pa tudi ni. Štiri leta je star, ali tako nekako. Če je tri čevlje visok, je pa že dosti.

*

Zadnjič je pripovedovala rojakinja:

— Ja, prve ljubezni pa res ni mogoče pozabiti. Po dolgih letih sem srečala svojega prvega fanta, pa me je kar nekaj izpreletelo. Prva ljubezen je prva ljubezen, čez prvo ljubezen je ni.

Bog ve, kakšne nazore ima dekle, o svoji drugi, tretji, deseti ljubezni? Gotavo ne dobrih, ker je najbrž v prvi ljubezni precej hinavščine in precej laži.

*

Te dni bo dospela v New York Gertrude Ederle, mlada 19-letna Amerikanka, ki je uspešno preplavala Angleški kanal.

V New jo bodo svečano sprejeli mestni očetje.

Zaenkrat se še niso odločili, če bi za ta slavnostni trenutek oblekli frak ali kopalne hlačice.

*

Prerokovana moda se je uresničila. Po pariških ulicah že hodijo ženske, katerim kiklje ne pokrivajo kolen.

Da se mimoidoči bolj za kolena zanimajo kot pa za kiklje, mi skoro ni treba omenjati.

*

Rojak mi piše iz daljne Montane:

— Povej mi, Zgaga, kaj pa je pravzaprav z Maričko Miklošič? Ali je ne bo več v Ameriko? Povem ti, da smo se ji včasi od srca nasmejali.

Rojaku naznanjam, da sem zadnji čas dobil tri njene dopise iz Jugoslavije ter jih bom prihodnji teden objavil. Piše, da je zdrava in da se ji včasi jako sanja po Ameriki.

*

V listu je bila žalostinka za pokojnim rojakom. In v žalostinki je bilo rečeno, da zapušča 35 let staro vdovo.

Par dni potem, ko je list izšel je dobilo uredništvo naslednji popravek od žalujoče vdove:

— Prilagam prepis rojstnega lista, iz katerega je razvidno, da nisem stara petintrideset let, pač pa štiriintrideset let in osem mesecev, kar blagovolite v svojem listu popraviti.

*

Neka newyorška igralka, ki se je pred kratkim podala v Evropo, je rekla, da je vzela seboj tridese oblek in da je vse skupaj zapokala v en sam kovčeg.

Povedala pa ni, v kako velik kovčeg. Če je bil kovčeg trideset inčev dolg in deset inčev širok, ji vadi verjamemo.

I. ŠEDIVY:

Položaj na Poljskem.

Meseca junija se je oglasila pri poljskem min. predsedniku prof. dr. Barthlu deputacija pomorske poznanjske in šlezke oblasti, ki mu je izročila obširno spomenico. Podpisale so jo krajevne organizacije poljskih Narodnih demokratov, Kršč. demokratov, Narod. delavske stranke, Kršč. narodne in pa kmetijske stranke "Piast" iz teh oblasti. V spomenici se zahteva avtonomija zahodnih pokrajin poljske republike. Ta spomenica je posebno dobrodošla poljskim narodnim manjšinam, zlasti Ukrajincem in Belorusom.

Kdor dobro ne pozna poljskih političnih razmer, bi mogel misliti, da se obetajo poljskim narodnim manjšinam od majskega prevrata boljši časi. Vsaj simpatije, s katerimi so sprejel narodne manjšine prevrat generala Pilsudin izredno lojalno zadržanje narodnih manjšin pri debati o proračunskem provizorju vlade prof. dr. Bartla, je potrjevalo upravičenost nade na povoljno rešitev manjšinskega vprašanja. Sprememba ustave, ki jo je postavila na dnevni red vlada prof. dr. Bartla, je pa nudilo dovolj prilike, za razširjanje teženj po dalekosežnejši ustavni spremembi, kakor jo je predložila vlada.

Na prvi pogled je položaj narodnih manjšin mnogo ugodnejši ko pred majniško revolucijo. Z dosedanjo vladno manjšinsko politiko se namreč več ne strinjajo levičarske stranke. To dokazujeta dva proglasa, ki so ju pred kratkim objavil poljski levičarski listi.

Prvi proglas so podpisale socialno-demokratska (41 poslancev), stranka "Wyzwolenie" (25 posl.) in pa kmetijska stranka, ki jo vodi poslanec Bryl (30 posl.). V proglasu priznavajo podpisane stranke težnje ukrajinskega in beloruskega naroda po narodnem osvobojenju za upravičene in se izjavljajo za avtonomijo v okviru poljske republike v tistih krajih, kjer imajo večino Ukrajinci in Belorusi. Zahtevajo spremembo upravne in šolske politike in obljubljajo, da si bodo prizadevale prisiliti vlado izvrševati tiste ustavne določbe, ki garantirajo pravice narodnih manjšin. Razen tega proglašajo, da so pripravljeni na demokratskem temelju sodelovati skupaj z narodnimi manjšinami proti izrodkom narodnega šovinizma.

Delavni klub, stranka min. predsednika (6 posl.) ni podpisala tega proglasa, temveč je izdala svojega. Tudi ona priznava narodom, ki žive v Poljski, pravice na svobodni narodni razvoj. Obljublja, da se bo pobrigala za izvajanje vseh tistih ustavnih predpisov, ki govore o prilog narodnemu zatiranju in delali bomo na to, da bi se razširila samouprava in da bi v teritorialni avtonomiji uspevala vsa tista ozemlja poljske republike, kjer je belorusko in ukrajinsko prebivalstvo v večini. Prepričani smo, da se morejo politične zahteve Belorusov in Ukrajincev združiti s poljsko državno mislijo samo z našim skupnim delom, s čimer se bodo uresničili ideali beloruske in ukrajinske narodne svobode in zahteve po federativni ureditvi Poljske."

Toda ti proglasi še nikakor ne pomenijo, da se bo sedaj poljskim narodnim manjšinam godilo boljše ko doslej. To je šele začetek borbe za njihove narodne pravice. Manjšine same se dobro zavedajo, da ta proglasa nista tako iskreno mišljena kakor sta napisana. Ta levičarske stranke so dobile že pri zadnjih volitvah nekaj glasov narodnih manjšin. Tudi pri volitvah prihodnje leto bi rade vzrastle predvsem na račun Ukrajincev in Belorusov. Na rešitev manjšinskega vprašanja ni mogoče misliti, dokler se ni izpremeni miselnost, ki prevladuje v poljski javnosti.

Poljaki, ki so bili hudo zatirani v Nemčiji in Rusiji, v Avstriji pa uživali velike ugodnosti ter imajo svoje staro plemstvo, se smatrajo za nekako plemstvo med slovanskimi narodi. Težko se sprijazni posebno starejša generacija z mislijo, da prihajajo vsem Slovanom ke pravice in dolžnosti. Poljaki so ponosni na svojo slavno zgodovino. Čim težja je sedanjost, tem v lepših barvah jim vstajajo pred očmi nekdanji slavni poljski kralji. Spomin na lepo preteklost jih tako omamlja, da kaj radi pozabijo, da so se medtem razmere tako izpremenile, da večina njihovih sredstev sedaj več ne velja, zlasti ne sila in nasilje. Tako je razumljivo, da se na Poljskem močno širi monarhistični pokret, ki veruje predvsem v silo. Monarhisti ne iščejo sporazuma z narodnimi manjšinami. Čim večja je gospodarska kriza, tem bolj je prepričano naivno priprosto poljsko ljudstvo, da je rešitev samo v mogočni kraljevi osebi.

Monarhistično gibanje ogroža postojanke vseh poljskih strank. Zato se desničarske in sredinske stranke vsaj do volitev ne upajo postaviti za končno rešitev manjšinskega vprašanja. Manjšinsko vprašanje bo kljub sedanji spremembi ustave po volitvah prihodnjo pomlad buknilo z novo silo na dan že zavoljo tega, ker bo njihova moč v parlamentu zelo narastla. Zadnjih volitev se namreč ni udeležil velik del Ukrajincev, ker so se v ozemlju, ki še takrat ni bilo končnoveljavno dodeljeno Poljski, smatrale volitve za plebiscit za Poljsko. Ukrajinci takrat niso priznaavali poljskih oblasti in zato se tudi niso udeležili v spornih krajih volitev.

V interesu vsega Slovanstva je da se povzpne Poljska na tisto stopnjo ugleda in da igra v svetovni politiki tisto ulogo, ki ji pripada po velikosti njenega ozemlja po številu njenega prebivalstva in po važnosti njenega zemljepisnega položaja. Poljska ima tudi to važno nalogo, da odbija valove boljševizma od Evrope ne sicer z vojaško silo, temveč z duševnimi sredstvi. Vse to pa ni mogoče, dokler Poljska ne ugodi upravičenim zahtevam narodnih manjšin in ne omogoči Ukrajincem in Belorusom svobodnega razvoja, kakor ga imajo pod sovjetsko vlado.

Ali ne bo konca?

V Kostanjevici na Krasu je našel 7-letni Mirko Peršič ročno bombo in se ž njo igral. Bomba je eksplodirala in otroka težko ranila. V goriški bolnici so mu morali odrezati levo roko.

Deseto obletnico zavzetja Gorice so proslavili na svečan način. Častno občanstvo goriškega mesta je dobil tem povodom poročnik Baruzzi, ki je prvi zasadil italijansko zastavo na južni postaji v Gorici.

Vlak je povozil na postaji pri Sv. Andreju

21-letnega Antona Pianta, ki je delal na tiru. Glava je bila strašno zmečkana.

Hišne preiskave pri Slovencih se vršijo vsak dan. V Gorici so preiskali zopet stanovanje vpokojenega nadučitelja Ignacija Križmana, potem stanovanje naduučitelja Urbančiča in neke gospodične učiteljice.

Varnostni organi so brskali po sobah dolgo časa pa brez uspeha.

POTREBUJEM DO 20 MOŽ
za delati drva v Chipmonk, N. Y. $2.00 od klaftre. — **Joe Podbevšck, R. F. D. 2, Chipmonk, N. Y.**
(2x 25,26)

Kdor kaj ve o mojem očetu JANEZ MOHAR-U, naj mi poroča. Jaz prav nič ne vem o njem, bom zelo hvaležen onemu, ki mi kaj poroča. — **Fran Mohar,** čevlj. pom., **Šmartno pri Litiji štev. 16, Jugoslavija.**
(2x 25,26)

ŽENITNA PONUDBA.
Fant star 40 let, pek, z nekaj prihrankov, živim v bližini New Yorka, se želim seznaniti s Slovenko ali Hrvatico, od 30 do 40 let staro; govorim poleg slovensko-hrvaški, italijanski, nemški in angleški jezik. Pošljite sliko s pismom na: **Pek, c/o Glas Naroda 82 Cortlandt St. New York, N. Y.**

WASHINGTONSKA ZNAMENITOST

V washingtonskem zverinjaku imajo petnajstletnega šimpanza 'Soko". Poleg njega vidite na sliki superintendenta Williama Blackburna, ki je edini, ki si upa v njegovo bližino.

Laški načrti na Balkanu.

Po pravici se trdi, da kažejo železniški projekti smer imperijalističnih teženj kolonijalnih držav.

Poročalo se je že, da je italijanska družba dobila koncesijo za zgradbo železnice, ki bo vodila od pristanišča Drač preko Tirane na Elbasan v Albaniji. Italijanske družbe gradijo že sedaj ceste po Albaniji; da prično tudi z železnicami, je potrebno, saj je nemogoče eksploatirati deželo brez železniške mreže. In Albanija, ki si jo je italijansko podjetništvo izbralo za svoj najbližji eksploatacijski objekt, nima dosedaj še ene železnice.

V zvezi s tem se poroča, da bi Italija rada odkupila železniško mrežo od Soluna do naše meje pri Bitolju, ki je v grški posesti. Te želje ,ki se pač ne bodo uresničile, kažejo pot italijanske ekspanzije. Gornji konec imenovane železnice je od Kenalija na grško-jugoslovanski meji, do Bitolja, v dolžini 18 kilometrov, naša last.

Med Bitoljem in Elbasanom leži še kos, ki je povečini naš teritorij; tod bi se zgradil kos železnice, ki bi vezal obe navedeni progi, albansko in grško. S tem bi imeli železniško zvezo Drač - Solun, najkrajšo progo med Jadranskim morjem in Solunskim zalivom. V bližini nasproti Draču leži Brindisi, italijansko pristanišče, ki predstavlja takorekoč vrata proti vzhodu. Po tej poti je vselej v preteklosti nastopal vpliv Italije na Balkanski polotok; tod je vodila znamenita rimska cesta, znana pod imenom via Egnatia. Mussolinijeva Italija se nahaja sedaj natančno na poti stare rimske Italije.

Solun je že zvezan z železnico s Carigradom. V načrtu je gradnja železnice od Demir Hisarja, ležečega ob progi Solun - Carigrad, na Petrič v Bolgariji; s tem se zveže Solun s Sofijo. — S progo Drač — Solun bi imela Italija potemtakem hkrati najugodnejšo zvezo s Trakijo in Carigradom in z Bolgarijo, kar so vsekakor zelo ugodne osnove za gospodarsko penetracijo Balkana.

Kaj naj rečemo mi v Jugoslaviji k tem načrtom? Gotovo je, da bi bilo v našem interesu, zgraditi v Albaniji železnice v smeri, ki bi bile uravnane k našim središčem; za nas bi bila prikladnejša proga, ki bi vodila od albanskega pristanišča proti severovzhodu čez našo mejo ali preko Metohije in Kosova na Beograd, ali preko Skoplja. To je bila tudi smer predvojne Jadranske železnice, ki bi se imela graditi v skladu z interesi Srbije in Rusije.

Danes ne moremo misliti na ustvaritev teh projektov; prvič naše omrežje ob albanski meji še ni zgrajeno, drugič ne razpolagamo s potrebnim kapitalom za ta velikopotezna podjetja. Zato skoro ne moremo dvomiti, da se bodo italijanski projekti izvršili. Tu je treba reči kar naravnost, da se mi ne smemo protiviti zvezi Bitolj - Elbasan, ki bi potekla čez naše ozemlje mimo Ohrida in Resna; pravotno, moramo jo forsirati. Zakaj z nagajanjem ne bi onemogočili izvedbe italijanskega načrta, saj se da realizirati tudi po ovinku mimo naše države, morda preko Korče in Kostura. Tak ovinek bi čisto gotovo ne bil v našem interesu, nasprotno: oškodoval bi kraje v južnem predelu naše države, ker bi jih oropal za važno svetovno progo. Pač pa moremo v precejšnji meri paralizirati italijansko penetracijo s tem, da zvežemo to železnico bodisi od Ohrida ali od Bitolja proti Skoplju. Po tej poti bi mogla Bitolj in Ohrid postati zopet izhodišče trgovine z Albanijo, kakor sta bili v turški dobi.

("Jutro".)

HOTELI V LENINGRADU

Organ češkoslovaških komunistov "Rude Pravo", ki rad priobčuje slavospeve o razmerah v sovjetski Rusiji, je pozabil citirati članek o leningradskih hotelih, priobčen v komunističnem listu "Krasnaja Gazeta". Ta članek je zelo zanimiv in poučen. Omenjeni list piše, da se je vršil nedavno ogled leningradskih hotelov in da je bil rezultat tega ogleda strašen. Predsednik dezinfekcijske komisije dr. Pacalovski je izjavil, da je v leningradskih hotelih toliko uši da bi človek, ki jih ni videl na lastne oči, ne verjel, da je kaj takega sploh mogoče. V nekem hotelu je nabrala komisija dva in pol funta uši. Po mnenju zdravnikov ima lahko človek na sebi največ do 7000 uši, toda ljudje, ki so prenočevali v dotičnem hotelu, so jih imeli mnogo več. Srajco in spodnje hlače nekega gosta so dali v muzej, kos srajce so pa poslali v Pasteurjev zavod v Pariz.

Pri dezinfekciji leningradskih hotelov so pobirali uši kar na debelo. Vse posteljno perilo in odeja je bila živa. Uši so se zaredile v takih množinah, da jih je nemogoče zatreti. Omeniti je treba, da tu niso mišljeni hoteli v našem smislu. Pravih hotelov je v Leningradu malo. Večinoma prenočujejo tujci v starih hišah, ki so jih lastniki na hitro roko preuredili v prenočišča. Te hiše so bile že itak zanemarjene in nesnažne, sedaj pa, ko prenočujejo v njih ljudje od vseh vetrov, so polne stenic in uši. Zdravstveni organi se s to nesnago ne morejo boriti, ker nimajo niti najpotrebnejših dezinfekcijskih sredstev. Stenice, uši in podgane so se zaredile celo v javnih bolnicah.

Prav vsakdo -
kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo prizna va, da imajo čudovit uspeh —
MALI OGLASI
v "Glas Naroda".
ADVERTISE in GLAS NARODA

ŠE NEKAJ O STRELI

Blisk ogroža vsakega človeka, ki se za časa nevihte mudi v njenem območju, toda kakor znano, je nevarnost ponekod večja, poč nekod manjša. Tako je naprimer opasno nahajati se ob nevihti v višje ležečih samotnih hišah, zlasti v bližini jezera itd., kakor smo že nedavno zabeležili. Takisto je zelo opasno za delavce, ki se nahajajo ob nevihti v bližini električnih naprav, čeprav te naprave niso spojene z daljnovodom.

Človeška koža prevaja elektriko brez škode, če ni njena jakost in napetost prevelika. Če udari strela v človeka, pride naenkrat zelo velika množina elektrike v stik z njegovim telesom; elektrika se pod kožo, v celicah, pretvori v toploto in nastala vročina ugonobi cele partije celic. Ne nastane sicer prava opeklina, nego le opeklini slična rana. Prizadeto staničevje je kakor bi bilo skuhano. Pogosto spominjajo rane na poškodbe iz strelnega orožja. — Strela silno razgreje obleko, ki potem povzroči na koži opekline. Poškodbe od strele kažejo nenavadne oblike: često segajo od desnega ramena v palec širokem pramenu preko telesa do levega stegna, včasih pa se opeklina v spirali ovija okrog tega ali onega uda. Značilno za poškodbe, povzročene od strele, je, da poteka rana nekako v geometrični obliki, vzporedno z določeno skupino mišic.

Včasih se pripeti, da električna iskra švigne križem kražem in povzroči na koži posebne like, ki so spočetka škrlatnomodre, pozneje pa oblede in izginejo p opreteku enega ali dveh dni.

Kot posledica poškodbe od strele se neredko opažajo na ponesrečenem duševne motnje. Mnogo ljudi sploh pozabi, kako se je nezgoda pripetila; nekateri se zavedajo, da se je zabliskalo in zagrmelo, drugi pa niti tega več ne vedo. Zgodi se, da strela ne povzroči hujšega, kakor da omrtve nekateri deli telesa, a le za en, dva dni. Če pa ostavi strela hujše posledice, se te pokažejo najprej nao živčnem sistemu. Kogar je kdaj zadela strela, bo ob nevihti kazal veliko razburjenje in grozo. Celo močni, neustrašni možje začno ob hudi nevihti vzdihovati in iščejo, kakor otroci, zavetja v temnih kotih.

Med očesnimi poškodbami, ki jih utegne povzročiti strela, se opašča najčešče kaljenje očesne leče. Gluhost ni baš redka posledica strele, čeprav je večinoma le prehodnega značaja. Med notranjimi motnjami bi navedli: glavobol, pomanjkanje apetita, neredno funkcioniranje črevesja, pomanjkanje spanca, nemor, mrzlica; manj pogosta posledica je zlatenica z vročico ter bruhanje.

Smrt kot posledica strele nastopi, kadar so ranjeni za življenje važni organi. Kri udari iz sive možganske substance in iz hrbteničnega mozga, in celice se vsled toplote uničijo. V tem primeru mora izvljenje prenehati.

Kako skušamo rešiti človeka, ki ga je zadela strela? Prvo je, da ga odnesemo na sveži zrak in ga, če je potrebno, z umetnim dihanjem zopet spravimo k življenju. Pri tem pa velja paziti: ne smemo namreč pritiskati na želodec, posebno če je poln. Glavo ponesrečenca je treba položiti na visoko vzglavje, da vsled prevelikega pritiska na možgane ne udari kri iz celic. Ko smo ponesrečenega oživeli, ga odnesemo v posteljo, ki je ne sme zapustiti vsaj par tednov.

Potopljeno ladjo hočejo dvigniti.

V Brestu so se pričela dela za dvignenje neke potopljene egiptovske ladje, na kateri se nahaja 156 milijonov zlatih frankov.

DOMAČA ZDRAVILA
V zalogi imam jedilna dišave, Knajpovo ječmenovo kavo in importirana domača zdravila, katera priporoča mgr. Knajp v knjigi —
DOMAČI ZDRAVNIK
Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabi.
V ceniku bodete našli še mnogo drugih koristnih stvari.
Math. Pezdir
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

HARMONIKE Dobri igralci pravijo, da so stare KRANJSKE HARMONIKE najboljše na svetu.
V zalogi imam 3 vrstne, 3 krat uglašene nove in stare harmonike, prodajam po najnižji ceni.
Kot strokovnjak garantiram in vrnem denar, če ne boste zadovoljni, ali pa pošljem druge.
Sprejmem vsakovrstne harmonike v zameno in jih popravim.
JOHN WEISS 611 SENECA AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Jugoslovanska Kat. Jednota
v Ely, Minnesota
bratska podporna organizacija, ki ne meša niti vere, niti politike v svoja pravila in poslovanje.
Njeno premoženje znaša okoli $900,000.00 in je po proračunu veščakov več kot solventna.
Šteje okoli 17,000 članov in članic v obeh oddelkih.
Njeno lastno glasilo "*Nova Doba*" izhaja tedensko in je do istega opravičen vsak član odraslega oddelka.
Člani J. S. K. Jednote se zamorejo zavarovati za $250, $500, $1000, $1500, ali $2000 posmrtnine in $1, $2 ali $3 dnevne bolniške podpore. Plačuje tudi odškodnine in operacijske podpore.
Za vstanovitev novega društva zadostuje osem novih kandidatov. Vsa nadaljna pojasnila daje drage volje glavni tajnik J. S. K. Jednote:
JOSEPH PISHLER: ELY, MINNESOTA

Grozdje! Grozdje! Grozdje!
To je že peto zaporedno leto, ko smo razposlali na stotine kar grozdja našim odjemalcem v vse dele Združenih držav, in *vsak posamezni* odjemalec je bil zadovoljen z našim blagom! Naročite karo našega izbranega črnega ali belega grozdja in se prepričajte. Naša prva trgatev se je že začela.
WALTER PREDOVICH
naslednik **BAKULICH PREDOVICH CO.**
216 California Fruit Bldg.,
SACRAMENTO, CALIF.

ROJAKI: —
Tekom letošnjega leta prirejenih izletov se je vdeležila velika skupina naših rojakov, kateri so bili popolnoma zadovoljni bodisi s kabinami, hrano, postrežbo in pozornostjo, katere so bili deležni med vožnjo. Kot dokaz splošnega zadovoljstva nam prihajajo dnevno vprašanja, ako namerava naš potniški oddelek prirediti to leto še kak skupni izlet. Da vstrežemo našim rojakom, smo se odločili prirediti
JESENSKI (tretji) SKUPNI IZLET
s parnikom

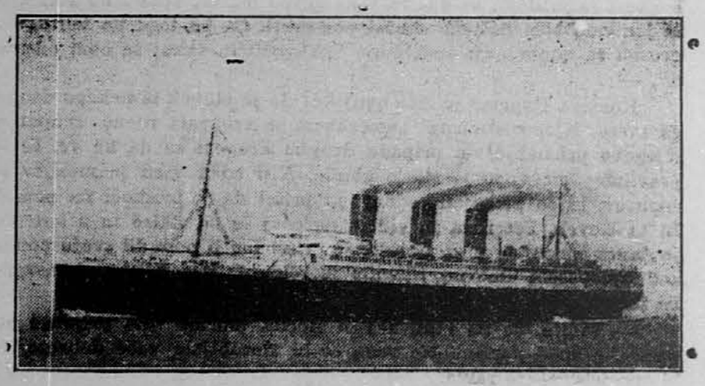

"PARIS"
KI ODPLUJE IZ NEW YORKA,
dne 11. septembra, t. l.
V to svrho imamo rezerviran poseben oddelek III. razreda v sredini parnika, najboljše kabine z 2., 4. in 6. posteljami.
Rojaki, nudi se Vam prilika, da obiščete stari kraj v spremstvu našega izkušenega uradnika, ki Vam bo omogočil brezskrbno potovanje v domovino, da obiščete, stariše, soproge, otroke in sorodnike, ki Vas morda že leta in leta žcljno pričakujejo.
Kdor se namerava vdeležiti tega izleta, naj nam takoj naznani in pošlje tudi aro, da mu določimo prostor na parniku. Čimpreje se kdo zglasi, tem boljšo kabino bo imel na razpolago. Za vsakovrstne informacije in pojasnila stoji vsem rojakom na razpolago naš potniški oddelek.
FRANK SAKSER STATE BANK
Potniški oddelek.
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Pozor rojaki!
V zalogi imamo
SVETO PISMO
(stare in nove zaveze)
Knjiga je krasno trdo vezana ter stane $3.00.
Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

AVSTRALEC

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "GLAS NARODA" priredil G. P.

18 (Nadaljevanje.)

Energični nastop zdravnika je imel svoj učinek. Pokorno je vzela gospa Helena prašek ter zopet legla na divan. Zdravnik je ukazal služabnici, da naj ostane v sobi, dokler ne bo gospa zaspala. Nato naj se tiho odstrani.

Dr. Hartling je nato prijel konteso za roko.

— Sedaj pojdite, kontesa. Hočem vas seznaniti s pomočnikom v sili, — je rekel skoro hudomušno.

Voljno mu je sledila ter zrla vprašaje nanj.

— O kom govorite, gospod doktor?

On ji je pomirjevalno stisnil roko in ona je imela občutek kot da je stari zdravnik trenutno edini človek na svetu, ki ji ni stal sovražno nasproti.

— Govorim o poštenem, dobrem človeku, kontesa, ki bo pognal manihejce v kozji rog ter vam pomagal, ker nimate nikogar, ki bi se zavzel za vas. To je gospod Jansen, lastnik sosednjega gradu. Od mene je izvedel za vaše zadrege ter takoj izjavil, da je pripravljen pomagati vam, če mu to dovolite.

Dagmar je postala pozorna.

— Avstralec? — je vprašala presenečeno.

— Da, Avstralec. Čeprav ni imel dosedaj časti poznati vas, se ni vendar niti za trenutek obotavljal, ponuditi damam svojo pomoč, kot da je to nekaj samoposebi umljivega. Dočim vas prepuščajo jo prijatelji vaše hiše povsem mirno usodi, smatra on enostavno za svojo dolžnost, da se vam stavi na razpolago. Mogoče ne zna postreči z galanterijami in komplimenti, a se tem bolj odločno zavzeti za vas. Njegove pomisleke, če mu boste dovolili poskočiti na pomoč, sem razpršil jaz ter ga takoj privedel s seboj, da vas povsem formalno seznanim ž njim.

Kontesa je napravila čuden obraz.

— Ah, dragi doktor, ali smemo kaj takega sprejeti od tujca?

— Prosim vas, kontesa, pustite na strani svoje formalne pomisleke. Gospod Jansen se ni najprvo informiral v knjigi etikete, če sme pomagati ali ne. On je enostavno na licu mesta s svojo pošteno voljo. Ne žalite ga z odklonitvijo.

Kontesa je zmajala z glavo.

— Žaliti ga nočem. On zasluži našo hvalo. Bojim se le, da bi morali preveč sprejeti od njega.

Ralf Jansen je stal visoko vzravnan sredi sobe. Njegovo čelo se je pordečilo, ko je mu je stopila kontesa nasproti. Drugače pa ni izdajala nobena svar njegovega razburjenja.

Dr. Hartling je pričel predstavljati.

Ralf se je uljudno priklonil. Njegov pogled je visel na bledem obrazu kontese, ki se je obrnil proti njemu.

— Oprostite mi, milostljiva kontesa, da se povsem nepoklican vsiljujem tukaj, da vam ponudim svojo pomoč. Ne vem, če je v vaših očeh to družabna napaka. Pred vami stoji priprost človek, ki ni vajen občevati v vaših krogih in kojega nazori o dostojnosti mogoče nasprotujejo vašim. Če mi pa dovolite, da nastopim po najboljšem razmisleku za vas in vašo gospo mater, potem mi recite to in jaz vam bom pošteno skušal pomagati. Če pa tega ne želite, vas prosim za odpuščanje radi moje vsiljivosti in takoj se bom odstranil. —

Kontesa Dagmar je zrla nanj kot da je človek iz nekega drugega sveta. Njegova mirna samozavest je vzbujala njeno zaupanje. Njegovo priznanje, da pripada drugim krogom in da ne ve, če se pravilno obnaša, jo je skoro ganilo. Niti eden vseh prijateljev in znancev, ki so prihajali redno, ni prišel da ji priskoči na pomoč. In ta človek, katerega je videla dosedaj le od daleč in s katerim je danes izmenjala prvo besedo, je prišel ter ji ponudil svojo pomoč kot samoposebi umevno. Stisnila je roki ter zrla k njemu navzgor na tak način, da je postal še bolj razburjen

— Vidite, da ne vem, kaj bi storila vspričo vaše prijazne ponudbe, gospod Jansen. Ne vem, če bi zlorabljala vašo dobroto, če bi sprejela, — je rekla.

— Brez vsakega pomisleka lahko sprejmete, kontesa. Gospod Jansen ve natančno, kaj hoče ter vam ponuja svojo pomoč iz poštenega srca, — se je oglasil dr. Hartling.

Dagmar se je ozrla v Ralfa ter se pri tem negotovo nasmehnila.

— Bojim se, da je naš dragi gospod doktor v svoji skrbi za nas na ta ali oni način uplival na vas.

—Ta strah je povsem neutemeljen. Dr. Hartling ni izvedel name niti najmanjšega upliva in razventega sem človek, na katerega je skrajno težko uplivati. Rekel mi je le, da ste brez pomoči izpostavljena težkim razmeram. Noben pravi mož ne more videti ženske v zadregi, ne da bi želel, da ji pomaga.

Trpka bolest je prešinila sree Dagmar. Kje je bil mož, ki bi ji moral pred vsemi drugimi stati na strani, mož, kateremu je podarila svoje sree in ki ji je govoril o svoji vroči, vse premagujoči ljubezni? Pustil jo je samo v njeni bedi, jo strahopetno izdal, ker je bila revna.

Kako podel je izgledal v primeri z možem, ki ji je ponudil svojo pomoč kot samoposebi umevno.

In vendar ni mogla iztrgati slike izdajalca iz svojega srca, kajti rana, katero ji je zadal, je še vedno žarela v njeni duši.

Konečno je vzdihnila.

— Ne morem vam povedati, kako globoko sem ginjena, da nam hočete tako velikodušno priskočiti na pomoč. Vem, da je velika žrtev, katero naj sprejmem od vas.

— Nikake hvale ni treba, milostljiva kontesa, za samoposebi umevno stvar.

Impulzivno mu je podala roko.

— Ni dosti ljudi, katerim bi se zdelo to, kar hočete storiti za nas, samoposebi pmevno. Dovolite, da se vam srčno zahvalim.

Male, nežne roke deklice ni povedel na svoji ustnici, kot bi rad storil. Kot magnetični tok je šlo skozi njegovo telo, ko je držal njeno roko v svoji ter jo oklepal. Na zunaj pa ni kazal svojih občutkov.

— Prosim vas, da mi pustite povsem prosto roko, milostljiva gospica. Spremiti me morate k gospodom zunaj, ki čakaj na vas ter jim izjaviti, da mi dajete polnomoč, da govorim v vašem imenu ter v onem vaše matere. Seveda morete storiti to le v slučaju, da mi v polni meri zaupate.

Odprto in jasno je zrla nanj.

— Čeprav sem vas šele danes spoznala, gospod Jansen, ter vem o vas le toliko, da ste naš sosed ter lastnik sosednjega gradu, ne javdal vaš natop s tako velikim zanpanjem, da vam dajem povsem prosto roko v vseh stvareh. Tudi vem natančno, da bi vas dr. Hartling ne ne privedel k nam, če bi ne bili vredni našega zaupanja. Kot vem je dober poznavalec ljudi.

— Prav imate, kontesa, na gospoda Jansena se lahko zanesete, za njega bi položil svojo roko v ogenj. Sedaj pa sem tukaj odveč ter se lahko odstranim, da ne bodo moji pacijenti predolgo čakali name. Jutri zjutraj pridem še enkrat. Na svidenje, kontesa! Na svidenje, gospod Jansen!

S tem se je poslovil zdravnik. Pri vratih se je še enkrat obrnil.

— Ali ste že dobili sporočilo, kedaj bo dospela gospodična Lota?

— Da, gospod doktor, prišla bo ob enajstih zvečer.

— No, potem boste imela vsaj enega človeka, ki vam bo stal hrabro na strani. Poznam gospodično Loto. Na svidenje!

Vrata so se zaprla za zdravnikom in kontesa je bila sama z Ralf Jansenom. Lahen nemir jo je hotel prevzeti. Ralf sam pa je olajšal mučni položaj, ko ji je rekel s povsem trgovskim glasom.

— Ali vas smem prositi, da me spremite ven?

Sklonila je glavo.

— Moja mati ni za enkrat zmožna zahvaliti se vam, gospod Jansen. Ojunačila se je ter stopila pred upnike, da izve, če bi mogla rešiti kak belič. Gospodje pa so bili strašno razburjeni ter pričeli kričati na mojo mater. Glavna stvar je zanje, da dobe svoj denar in niti malo se ne brigajo, kaj bo postalo iz nje. Tedaj pa je izgubila samozavest. Ona sploh ni vajena, da bi jo prijelo življenje s trdo roko.

Njegove oči so zablestele.

— In vi, kontesa? Ali ste mogoče vi boljše vajena pečati se s takimi stvarmi?

(Dalje prihodnjič.)

A. I. KUPRIN:

Lavori

(Konec.)

— Potem je prišel naš gospodar na nič. Nekdo je vzel za dolg vse, avtomat in stole, servijete in akvarij. Rastlin pa novi lastnik ni maral. Zategadelj smo morali zopet v trgovino s cvetlicami.

— Ne bom vam podrobno in nadolgo in široko govoril o tej žalostni dobi, povem samo toliko, da so nas pogostoma jemali naposodo in krasili z nami zdaj stopnjice ob plesih, zdaj cerkve in hotele ob Silvestrovih večerih, zdaj restavracije ob priliki svatb. Vsega pa se ne morem več spominjati.

— Nekoč pozno v jeseni pa je prišlo v trgovino dvoje ljudi; gospodična v dežnem plašču in rdečeličen, kodrolas, vesel in glasen študent, v katerem sem spoznal nekdanjega mračnega gimnazijca, pričo moje mladosti. Zahtevala sta lovorjev venec, majhen, priprost lovorjev venec, s širokim, rdečim trakom in napisom z zlatimi črkami: ne eni polovici — "geniju ruskega odra", — na drugi pa — "od učeče se mladine".

— Da, to je bila moja smrtna obsodba. Še tistega dne so me odstrigli od mojega rodnega debla in me vpletli v venec z drugimi listi vred. Zvečer pa me je prenesel človek, oblečen v rdeč frak z zlatimi gumbi, med ljudi, ki so sedeli v vrstah na obeh straneh dvorane, me izročil drugemu, to pa me je oddal tretjemu, ki se je nagnil dol, da bi me vzel. Ta tretji, zelo razsvetljen od luči, je bil oblečen v črno žametasto suknjo, v črnih, tesnih nogavicah in z belkasto lasuljo. Smehljal se je ves srečen, častitljivo, ponosno in nenaravno in takrat sem videl spodaj na stotine človeških lic, nerazločno bledih kot nekake sence Same sence, sence in sence. Slišal sem rjovenje in ploskanje množic in čutil, da je bil obraz, katerega sem se bil dotaknil, vlažen in razgret. In dolgo časa se je na moji spodnji strani poznal masten, rdeč madež od šminke.

— Tako se je pričelo naše skupno življenje s tem obritim, velikim človekom ter trajalo mnogo, mnogo let. Bivali smo včasih v večjih, prostornih sobanah hotelov, včasih pa v podstrešnih izbicah in v kleteh. Kadar je izgubil ravnovesje ter omahoval, tedaj nas je snemal s stene, prižemal na svoje ustnice in nas močil s solzami: — Tale skromen venec! — je pač najboljše darilo hvaležnih, čistih src! — je vsklikal z drhtečim glasom. — Položite ga z menoj vred v grob! — A včasih je kričal nad svojim slugo: — Odnesi že k vragu to preklicano omelo, poženi ga skozi okno! — Toda navsezadnje nas pa vendarle ni dovolil vreči proč.

— Toda... vse mine in vse se ponavlja na tem božjem svetu. Nekega dne so odpeljali črni konji, z belimi perjanicami na glavah, mojega obritega gospoda, ležečega pod baldahinom v ozkem sabbju, na drug konec mesta. Mi smo se z drugimi venci vred vozili vzadi na majhnem vozičku. Za nami pa je korakala množica. Ljudje so zopet molili, govorili ter kadili z meni že dobro znanim, sivim dimom, spustil v jamo obritega človeka ter se razšli.

— Minilo je poletje, jesen in prišla je zima. Nad obritim možem so vdelali mramornato ploščo ter postavili kapelico Neka dama, v črni obleki, me je tupatam obiskavala ter brisala prah raz vencev. Venci so bili različni: iz suhih rož, svežih cvetov in zelene pločevite kakor tudi barvanega blaga. Bili so pa tam tudi srebrni venci, ali te so odpeljali takoj nato, ko so položili v zemljo obritega človeka. Mi pa smo še nadalje viseli na stenah kapelice, razpadajoč od starosti, vetra in vlažnosti.

— In nekega dne je dama v črni obleki naročila čuvaju: — Jaz mislim, da bi bilo dobro nekatere vence odstraniti. So že precej slabi. Tega, tega in onega tam...

— In res smo bili že vsi nekako tožni in obledeli, cvetovi stlačeni, listi skrivljeni in polomljeni. In še tistega dne nas je pobral čuvaj ter nas vrgel med drugo ropotijo v temno, hladno kamrico v ozdaju svojega stanovanja

— Kako dolgo sem ležal tam, ne morem povedati. Morda teden dni, morebiti tudi deset let. Čas kakor da se je ustavil in tudi jaz sem bil že skoro kakor mrlič. K čuvaju pa je prišel nekega dne znan starinar in privlekli so nas zopet na svetlo. Ko je pregledoval vsako kložnjo posebej, je vzel v roke tudi lovorjev venec, ga pogledal, se nasmehnil, ga povohal in dejal:

— Ne, da! Tudi tale je še dober. Še diši

— Obšipal je venec, umil liste, da bi bili videti kakor sveži ter nas odnesel v malo štacuno in tam sem dolgo ležal na polici v papirnati vrečici, dokler ni prišla nekega jutra kuharica iz nasprotne hiše.

— Za eno kopejko popra, za tri čebule, za eno kopejko lovorjevih listov, za tri kopejke soli — je hitela nakupovati.

— Debela, potna roka se je pogreznila v vrečo ter me vrgla na tehtnico. Ena uro pozneje sem že vrel v juhi, zvečer pa so me plju sknili v pomije in hlapec me je odnesel v greznico. Tam se je končalo moje dolgo, pestro življenje, ki se je pričelo tako poetično.

Pripovedovalec je utihnil, za hipec potem pa pristavil in vzdihnil:

"Vse mine na tem svetu..."

Poslušalci so zamišljeno molčali. Migajoč z brki so molčale celo rujave podgane, prefrigane živalice z golimi repki. Le edine starodavne, usnjate platnice, ki so nekdaj najbrž ovijale zelo duhovito knjigo, so se izrazile poučljivo.

— Da, vse pač mine, toda nič ne izgine.

Stari škarpet pa je zazijal na vsa svoja razdrapana usta ter leno pripomnil:

— No, veste kaj, to pač ni mi kaka tolažba!

AFERA GENERALA GAJDE

Znana afera načelnika glavnega štaba čsl. armade gen. Gajde je stopila v novo fazo in vse kaže, da se bo razvil iz nje velik škandal. Znani dunajski revolverski list "Der Abend" je priobčil 16. julija pod debelim naslovom članek "Gajda je vohun", v katerem pravi, da je Gajda pripravljen storiti za denar vse in da je njegovo delovanje podobno znani Redlovi veleizdaji. Na ta izpad reagirajo "Narodni Listy" v eni popoldanski izdaji z obširnim člankom pod naslovom "Svetovni škandal z afero generala Gajde". V tem članku pišejo "Narodni Listy" med drugim sledeče:

"Od postanka naše države češkoslovaška javnost še ni videla tako ostudne, podle in državi nevarne afere, kakor je gonja proti generalu Gajdi. Kampanja se je pričela 13. maja z zloglasnim člankom "Išče se genera!", ki ga je napisal socijalnodemokratični poslenec Bechyne. Posledice zakulisne kampanje proti šefu generalnega štaba so se pa pokazale šele pred vsesokolskim zletom. General Gajda, ki je znan po svojem narodnem prepričanju in popularnosti med Sokolstvom, je bil poslan na prisilni dopust in svetovali so mu, naj odpotuje v tujino. Pozdraviti bi bil moral delegacijo jugoslovenske vojske, s katero se je med vojno junaško boril v Dobrudži, toda v splošno presenečenje pri sprejemu ni bil prisoten. Sokolstvo in množice občinstva so na sokolskem stadijonu zaman iskale med zastopniki jugoslovanske armade gen Gajdo. Nihče ni vedel, kaj se godi, dokler niso začeli levičarski listi obenem z dunajskimi in berlinskmi nacijonalističnimi listi priobčevati komentarjev k temu dopustu in napadov na Gajdo radi njegovega nacijonalnega prepričanja.

Proti Gajdi je bil zasnovan komplot, ki je pomenil obenem napad na našo armado. Odstranitev načelnika generalnega štaba naj bi bila samo začetek. Gajdi bi sledili še mnogi drugi nacijonalistično misleči generali in častniki, ki niso po volji elementom, ki bi radi napravili iz naše armade sužnje rdeče zastave. Na pritisk javnosti in tiska je bila uvedena v ministrstvu narodne obrambe preiskava, toda šele takrat, ko se je vihar ogorčenja že razširil. Preiskava je bila že pred desetimi dnevi končana z uspehom, kakršnega je javnost tudi pričakovala. Dognano je namreč da Gajda ni ničesar zakrivil. S tem so njegovi nasprotniki razkrinkani kot zahrbtni in podli obrekovalci.

Ko so organizatorij kampanje proti Gajdi spoznali, da je bil njihov napad srečno odbit, so vprizorili potom tiska proti njemu novo kampanjo. V tem se je posebno odlikovalo komunistično "Rude Pravo", ki je bilo ogorčeno, da se šele zdaj pričenja sodba nad zločinskim delovanjem generala Gajde med svetovno vojno.

Dalje omenjajo 'Narodni Listy' brošuro, ki jo je izdal nedavno legijonar dr. Karlik pod naslovom "Slučaj generala Gajde, Vzroki, podlaga, osebe." Pisec te brošure trdi, da je dal inicijativo za gonjo proti Gajdi zunanji minister dr Beneš in da je legijonarsko glasilo "Narodi Osvobozeni" prvo priobčilo senzacijonalni očitek, da je Gajda vohun. Dr. Karlik navaja še druga presenetljiva odkritja. Tako trdi, da je major Kratochvil v Sibiriji izdal Gajdo s tem, da je izpustil ujeti boljševiški štab. Ta štab je zbral pozneje nove boljševiške čete in ubijal češke legijonarje. Dr. Karlik zaključuje svojo brošuro s pozivom na dr. Beneša in senatorja Klofača, naj to afero izneseta pred javnost, njega pa naj tožita, da se izkaže, na kateri strani je resnica.

Nesoglasja v češkoslovaški narodno - socijalistični stranki.

Bivši nar. socijalistični deželni odbornik Frabša je pričel izdajati tednik "Narodni socijalist". V tem tedniku ostro kritikuje vodstvo sedanje češkoslovaške socijalistične stranke, ker da je ta pozabila na narodnost in stopila čisto v službo marksizma. Zlasti pa kritikuje skupen nastop nar. socijalistov ob priliki carinske debate s komunisti, ker da je bila s tem omogočena češko-nemška carinska večina. Frabča zlasti napada Klofača, ki da je postal star. Tudi dr. Beneš ni našel milosti v novem tedniku in njegova tendenca je očitno naperjena proti Klofaču in Benešu. Zato ni izključeno, da je vsa akcija izšla iz nesocijalističnih vrst.

Kretanje parnikov - Shipping News

28. avgusta:
Majestic, Cherbourg.

31. avgusta:
Pres. Wilson, Trst.

1. septembra:
Berengaria, Cherbourg: George Washington, Cherbourg, Bremen; Derfflinger, Bremen.

2. septembra:
Hamburg, Cherbourg, Hamburg; Andania, Hamburg.

3. septembra:
Columbus, Cherbourg, Bremen.

4. septembra:
France, Havre; Homeric, Cherbourg; Bremen.

7. septembra:
Reliance, Cherbourg, Hamburg.

8. septembra:
Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.

9. septembra:
Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Republic, Cherbourg, Bremen; Westphalia, Cherbourg, Hamburg.

11. septembra:
PARIS, III. SKUPNI IZLET; — Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen.

15. septembra:
Aquitania, Cherbourg.

16. septembra:
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.

18. septembra:
Majestic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.

21. septembra:
Resolute, Cherbourg, Hamburg.

22. septembra:
Berengaria, Cherbourg; Arabic, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.

23. septembra:
Thuringia, Cherbourg, Hamburg.

25. septembra:
France, Havre.

28. septembra:
Muenchen, Bremen.

29. septembra:
Mauretania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.

30. septembra:
Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.

NAJCENEJŠA VOŽNJA V JUGOSLAVIJO
COSULICH PROGA
DIREKTNA SMER POTOVANJA
Kratka železniška vožnja do doma po zmerni ceni.
Odplutje proti Tratu in Dubrovniku:
PRESIDENT F. WILSON
31. AVGUSTA — 19. OKTOBRA
MARTHA WASHINGTON
30. SEPTEMBRA — 19. NOVEMBRA
Vprašajte za cene in prostore v bližnji agenturi.
PHELPS BROS., 2 West St., N. Y.

SAMO 6 DNI PREKO
s ogromnimi parniki na olje
FRANCE 4. sep.; 25. septembra
PARIS 11. sept. — 2. oktobra.
Havre — Pariško pristanišče.

Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo voda za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.
French Line
19 STATE ST., NEW YORK
ali lokalni agentje.

IMPORTIRANO ORODJE
Kranjske KOSE z rinčkom, iz garantiranega jekla, 24, 26, 28, 30 palcev $2.
KLEPILNO ORODJE $1.25
MOTIKA ..... .90
SRP ..... .85
PRALCA ..... .30
BRUSNI KAMEN ..... .50
RIBEŽEN za repo, z 2 nožema $1.35
Kosišče ..... $2.—
Poštnina prosta.
Math. Pezdir
Box 772, City Hall Sta., New York, N. Y.

PRVA IN NAJSTAREJŠA TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI—

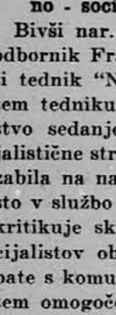

ki izdeluje najboljše tamburice in glede dela prekosi vse tvrdke te vrste. Tamburice iz moje tovarne so priznano najboljše glede oblike, točnosti in glasu, kar pričajo priznanja zborov in posameznikov. Naročeno blago pošiljam v vse kraje sveta. Pišite po cenik, katerega pošljem zastonj.
IVAN BENČIČ
4054 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Pozor čitatelji.
Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.
Uprava 'Glas Naroda'.

ČUDO MODERNEGA VINOREJSTVA
GRAPOVIN (Koncentrirani mošt)
iz izbranega kalifornijskega in importiranega svežega grozdja.
Rdeče in belo California. Razne importirane vrste, med tami Terae in Malkatel
(Pišite po ilustrirano in cene na:
FR. PRIMOŽIČ, 377 Terrace Ave., Hasbrouck Heights, N. J.

NAZNANILO.

Našim naročnikom v državi Pennsylvaniji naznanjamo da jih bo v kratkem obiskal zopet naš znani zastopnik

Mr. JOSEPH ČERNE

in prosimo, da mu gredo na roko, ter pri njem obnovijo naročnino.

Upravništvo.

POZOR ROJAKI!

Prosti pouk glede državljanstva in priseljevanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli štv. 62 Hester & Essex Street, New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne izkušnje Vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo, najboljša pojasnila in priporočamo.nike.

Tudi nedržavljani zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalega naseliniškega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak posilec osebno, bodisi v najbližnji naseliniški urad ali pa ga dobi v New Yoku pred odpotovanjem, kakor kedo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svojce iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v tem letu 670 priseljencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljane, ki žele dobiti sem stariše in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washington.

Predno podvzamete kaki korak, pišite nam.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT ST., NEW YORK